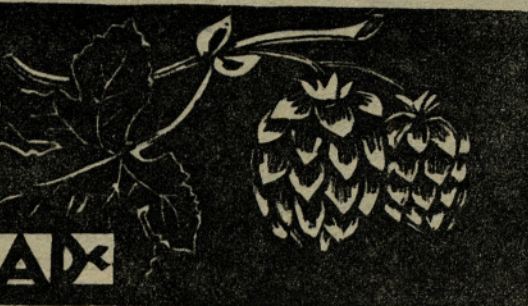

Hmeljar

HEMIJAR

**GLASILO HMELJARSKE
ZADRUGE z o.j. v ŽALCU**
**ŽALEC, MAJ 1950
Leto V. Štev. 5**

Vabilo

na IV. redno letno skupščino Hmeljarske zadruga z o.j. »Hmeljar« v Žalcu, ki bo v nedeljo 11. junija 1950 ob 9. uri zjutraj v Domu ljudske prosvete v Žalcu.

Dnevni red:

1. Otvoritev in konstituiranje skupščine.
2. Čitanje zapisnika zadnje redne skupščine.
3. Poročilo upravnega odbora.
4. Pregled letnega računa 1949.
5. Poročilo nadzornega odbora.
6. Sklepanje o razrešnici upravnemu in nadzornemu odboru.
7. Sklepanje o uporabi poslovnega prebitka.
8. Predlogi in pritožbe združnikov.
9. Ugotovitev pridelovalnih stroškov sporazumno s Hmeljno komisijo za Slovenijo.
10. Sklepanje o določitvi prispevka za sklad po toči prizadetim.
11. Sklepanje o višini zneska do katerega lahko upravni odbor zadrugo zadolži.
12. Pooblastitev upravnemu in nadzornemu odboru za eventuelen nakup in preureditev nepremičnin.
13. Dopolnilna volitev uprav. in nadzornega odbora.
14. Slučajnosti.

Skupščina je sklepna, če je navzočih nad polovico članov zadruga. Če skupščina ob določeni uri ni sklepna, se vrši eno uro kasneje druga skupščina, ki sklepa veljavno ob vsaki udeležbi.

Dolžnost vsakega hmeljarja je, da se udeleži skupščine in vzpodbudno sodeluje pri razpravah.

Hmeljarska zadruga z o.j.
v Žalcu

Velike gospodarske ugodnosti za hmeljarje

Zavedajoč se izredne važnosti hmeljarstva za našo socialistično državo, daje ljudska oblast tistim hmeljarjem, ki izpolnjujejo plan, določene gospodarske ugodnosti, ki bodo velikega pomena za nadaljni vzpon pridelovanja te važne industrijske rastline.

Na konferenci, ki se je vršila na podlagi v zadnjem »Hmeljarju« objavljene uredbe, se je dosegla soglasnost, in izdala sporazumno s pooblaščenimi forumi odločba o ugodnostih pridelovalcev hmelja pri obveznem odkupu in pri preskrbi z žitom in krmo.

Ta odločba predvideva, da se onim pridelovalcem hmelja, ki imajo svojo orno zemljo pretežno pod hmeljem, obvezna oddaja vseh poljskih pridelkov zniža tako,

da se predpisuje po najnižji normi veljavni za dotično področje in za posamezno vrsto pridelka.

V posebnih ozira vrednih okoliščinah (kot so n. pr. preseganje plana saditve hmelja, večje število druž. članov in pod.) se lahko predpis obvezne oddaje poljskih pridelkov zniža pod najnižjo normo oz. se pridelovalci hmelja lahko popolnoma oproste obvezne oddaje žita in koruze.

Kot pretežno pod hmeljem se smatra, če je del orne zemlje zasajen z določenim številom sadik hmelja po naslednji razpredelnici:

Orna zemlja gospodarstva v ha	Število sadih	Hmeljna pov. v arih	Hmeljna pov. v %
1	900	19	19
1.50	1.400	31	20,6
2	2.200	50	25
2,5	3.400	76	30,4
3	4.800	107	35,6
3,5	6.200	138	39,4
4	9.200	204	45,3
5	10.800	240	48
6	12.600	300	50
7	15.700	350	50
od 8 navzgor	18.000 in dalje	400 in dalje	50

Odločbe o višini obvezne oddaje poljskih pridelkov po 1. čl. te odločbe izdaja pristojni krajevni ljudski odbor, ki v vsakem konkretnem primeru oceni pogoje za znižanje oz. oprostitev obvezne oddaje, pri čemer mora kot lastno potrošnjo upoštevati tudi količine potrebne za preskrbo hmeljskih obiralcev in sicer na 1.000 sadik 100 kg krompirja in 3 kg masti.

Pri predpisovanju obvezne oddaje mesa, masti ter drugih živalskih proizvodov, se orna površina, ki je zasajena s hmeljem, ne računa v površino, ki je merodajna za določitev višine obvezne oddaje.

Pridelovalci hmelja, ki dosežejo ali presežejo v 2. čl. te odločbe predviden odstotek hmeljne površine in ne pridelajo na svojem gospodarstvu dovolj žita in koruze za prehrano svoje družine in za pokritje potreb gospodarstva, so upravičeni do nakupa žita in koruze po vezanih cenah.

O upravičenosti do nabave žita in koruze po tem členu odloča pristojni krajevni ljudski odbor, na čigar področju se nahaja kmetijsko gospodarstvo.

Tistim pridelovalcem hmelja, ki bi samolastno krčili hmeljske nasade ali, ki ne izpolnijo plana saditve hmelja, ne pripadajo ugodnosti, izvirajoče iz te odločbe.

Ta odločba velja od dneva objave v Uradnem listu LRS, kar se bo izvedlo te dni, ko jo podpišejo vsa pooblaščenista ministrstva. Pripominjamo, da je odločbo že podpisal minister za kmetijstvo.

II. hmeljsko poročilo

Žalec, konec maja

Že mesec dni brez izdatnih padavin se rastlina pri nadnormalno visokih dnevnih in podnormalno nizkih nočnih temperaturah le počasi razvija in je zaostala v rasti v primeri z drugimi leti za 14 dni. Kljub stalnemu pomanjkanju delovne sile so bila vsa dela v hmeljiščih doslej še dokaj v redu izvršena. Bolezni in škodljivcev razen vsakoletnega malenkostnega nastopa bolhačev, ni opaziti. Hmeljišča so z vsemi gnojili v dovoljni meri založena, da bo mogla rastlina pri primerno ugodnem vremenu še vedno nadoknaditi zamujeno rast. Zanimanje zunanjih tržišč za novi pridelek je stalno. Zadnje količine predvojnih letnikov so bile v teku tega meseca prodane in odpremljene.

POPRAVEK

V članku »Kaj počne naša konkurenca« v zadnji številki »Hmeljarja« se mora pravilno glasiti: Nemčija pridelala na 6.000 ha 70.000 mst... namesto 35.000 mst.

Dve kompletni 9 kvadratni sušilnici v dobrem stanju sta naprodaj pri Paherniku v Vuhredu.

NE HODITE PO POTRDLA

če niste poslali prijave Hmeljni komisiji po Krajevnem ljudskem odboru, ker vam jih komisija ne more izstaviti. Zato opozarjamo vse zadrugnike, da pohitite s prijavi.

Važno opozorilo

Kmetijske zadruge opozarjamo, da se dobi fenoltaleinov papir za preizkušanje bordoške brozge v drogeriji »KOZMETIKA«, Celje (prej Sanitas). Naročila se naj izvršijo direktno po potrebi. Kako se pripravi 1%-na bordoška brozga za škropljenje proti peronospori: Rastopi v 50 litrskem lesenem sodu 1 kg modre galice. V drug 100 litrski sod deni 1,20—1,50 kg ugašenega apna, ki ga dobro premešaj v 50 litrih vode. Ko je apno lepo raztopljeno privlaj v tenkem curku raztopljeno galico iz 50 litrskega soda. Nikakor ne smeš mešati narobe. Ne vlivaj apna v galico, temveč galico v apno. Ko si brozgo korenito premešal, poizkusi z belim fenoltaleinovim papirjem, če je pravilno kisl. V tem primeru postane fenoltaleinov papir rahlo rdeč. Ako ne pordeči, dodajaj še ugašenega apna.

Zgodovina ljubljanskih pivovarn

V. F.

Končno se je Prandlu po več brezuspešnih poskusih posrečilo, da je prišel v posest domca in vrta na današnji Rimski cesti.

Prva Prandlova žena je umrla v sept. 1759. leta. Komaj leto dni nato je vdovec poročil v Florijanski cerkvi mladenko Marijo Ano Jožefo Magistrovo. Ženin je bil star že 55 let, Magistrova je umrla po 14-letnem zakonu, ne da bi zapustila kaj otrok. Matija Prandl je takoj po ženini smrti prodal krčmarju Jožefu Leebu pivovarsko koncesijo skupaj z opremo kakor tudi hišo pred Nemškimi vrati s tedanjo števil. 11. Sam je umrl 25. dec. 1775 v hiši baronice Polhogradske na Novem trgu števil. 345, danes števil. 4, star 70 let. Pokopali so ga pri avguštincah, današnji frančiškani.

33. **Jožef Leeb** (od 16. marca 1774—21. januarja 1775). Pred preselitvijo v Prandlovo pivovarno je novi lastnik z ženo Marijo Barbaro stanoval vsaj 1773 in 1774 leta, verjetno pa že prej v hiši Ferdinanda Mrvca, pred Špitalskimi vrati, nasproti samostanu klaric na št. 16, tam, kjer stoji sedaj hotel »Slon«.

Leeb, pisan tudi Löw, je bil po poklicu gostilničar, rojen v Pfaffstettnu na Nižjem Avstrijskem. Meščansko pravico v Ljubljani so mu podelili s 15-imi drugimi 11. marca 1774 proti taksi 30 gld. Pivovaril pa ni niti leto dni. Že 21. jan. 1775 je umrl v svoji hiši v Gradišču števil. 11, star šele 46 let. Sedanja Rimska cesta se je

34. **Marija Barbara Jerg**, pivovarnarica od 21. jan. tedaj imenovala »Lepi pot«.

1775 do 15. maja 1786. Leebova vdova se je nemudoma spet omožila in sicer s 64-letnim mizarским mojstrom, vdovcem Mihaelom Jergom z Bavarskega. Poroka je bila 29. maja 1775 v Šentklavžu. Njen novi mož je bil rojen leta 1711 v Neytenhofnu na Bavarskem in se je potegoval za ljubljansko meščanstvo že 1743. leta, pa so mu tedaj dovolili le, da izvršuje obrt kot gostač. Za meščana je bil sprejet šele 6 let pozneje. Plačal je sprejemnino 30 gld. in 3 gld. za puško. S svojo drugo ženo je Jerg živel komaj dve leti. Umrl je 4. nov. 1777 na svo-

jem stanovanju v Gradišču, v starosti 66 let. Pokopali so ga pri frančiškanih na današnjem Vodnikovem trgu.

Iz dobe, ko je pivovarila vdova Marija Barbara Jergova, imamo več podatkov o njenem poslovanju. Iz nekega zapisnika brez datuma izhaja, da je moral magistrat pri izterjavi »prostovoljnega (!) daru« zagroziti zamudnikom z vojaško eksekucijo. Med takimi mlačneži so bili tudi pivovarji Nikolaj Merk, Elizabeta Mihelič in Marija Barbara Jerg. Kot »prostovoljni dar« za leto 1779 so pivovarki Jirgovki določili 6 gld, prav toliko kot lastnici največje pivovarne v Ljubljani, Obrezovi. V tej dobi je moral iti Jergovki posel precej dobro, vendar je počasi prišla v davčni obremenitvi na zadnje mesto med pivovarji.

Leta 1786 sta prosila pivovarja Nikolaj Merk in Barbara Jerg, naj se pivovarska urbarščina ne bi več odmerjala po plačanem dachu, t. j. po tem koliko kdo piva potoči v Ljubljani, vsled česar se ne upošteva pivo, ki ga nekateri pivovarnarji izvažajo na deželo. V bodoče naj bi se ta davščina določevala po količini vsega zvarjenega piva. Iz te prošnje se sme sklepati, da sta Merk in pivovarna pri »črnem medvedu« kuhala v tej dobi le za krajevno potrebo, predvsem za lastni iztoč. Magistrat je pripončil kresiji, naj potrošnikoma ustreže, »ker tisti pivovarji, ki na debelo prodajajo večje količine piva na deželo ne plačujejo od tega nič davka, čeprav tudi s tem izvršujejo svojo obrt. Lahko se torej zgodi, da tisti, ki plača sicer manj davka, ker je pač manj piva potočil v mestu, vseeno bolje ali vsaj tako dobro izhaja s svojo obrtjo in obratno«. Pravo merilo je količina zvarjenega piva. To stališče je 21. marca 1787 zavzel tudi gubernij.

35. **Tomaž Auer**, pivovar od 15. maja 1786 do 31. dec. 1822. Vdova Barbara Jerg je s skupno pogodbo 15. maja 1786 prodala pivovarsko pravico Tomažu Auerju skupaj s hišo, vrtom, ostalimi pritliklinami in k pivovarni spadajočo opravo za 2.600 gld. Tomaž Auer, rojen 1761, je bil doma iz Olš v špitalskem okraju na Koroškem.

(Dalje prihodnjič.)